

Prima instanță: Judecătoria Orhei, sediul Central (jud. Iu. Movilă)

Dosarul nr. 3a-981/18

02-3a-11526-25052018

D E C I Z I E

28 mai 2018

mun. Chișinău

Colegiul Civil al Curții de Apel Chișinău

În componența :

Președintele ședinței de judecată
Judecătorii
Grefier

Anatolie Minciuna
Sîrbu Victoria și Viorica Mihaila
Rotaru Alexandrina

Examinând în ședință publică apelul declarat de către Partidul Politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”, împotriva hotărârii Judecătoriei Orhei din 24 mai 2018, prin care s-a confirmat legalitatea alegerilor locale noi ale Primarului Jora de Mijloc, raionul Orhei din 20 mai 2018 și s-a validat mandatul primarului ales în Jora de Mijloc, raionul Orhei - Tauber Marina, fiind respinsă contestația depusă de Partidul Politic „Partidul Acțiune și Solidaritate” împotriva procesului-verbal al Consiliului electoral al circumscripției electorale comuna Jora de Mijloc nr. 25-16, raionul Orhei, cu privire la totalizarea rezultatelor alegerilor locale noi din comuna Jora de Mijloc raionul Orhei din 20 mai 2018, Colegiul civil,

C O N S T A T Ă :

Argumentele participanților la proces :

1. La 22 mai 2018, președintele Consiliului electoral al circumscripției Jora de Mijloc nr. 25/16 a depus la Judecătoria Orhei cerere privind confirmarea legalității alegerilor locale ale Primarului Jora de Mijloc, raionul Orhei din 20 mai 2018 și validarea mandatului primarului ales în Jora de Mijloc, raionul Orhei.
2. În vederea validării mandatului primarului ales, instanței au fost prezentate procesele - verbale privind totalizarea rezultatelor votării la

alegerea primarului comunei Jora de Mijloc, raionul Orhei, întocmite de consiliul electoral de nivelul I, (în total un exemplar), la care au fost anexate procesele - verbale privind rezultatele numărării voturilor (în total 4 exemplare) și formularele speciale (în total 4 exemplare), ale birourilor electorale respective; Raportul consiliului electoral de nivelul I (în total 1 exemplare) și ale birourilor electorale (în total 4 exemplare), însoțite de procesele-verbale privind pregătirea secției de votare pentru votare în ziua alegerilor (în total 4 exemplare), cererile și contestațiile (în total 9 exemplare), însoțite de hotărârile adoptate cu privire la soluționarea lor (în total 4 exemplare), registrele de evidență a contestațiilor (în total 0 exemplare); Buletinele de vot (valabil exprimate pentru fiecare concurent electoral; nevalabile, neutilizate și anulate) pentru alegerea primarului comunei Jora de Mijloc, raionul Orhei (în total 4 pachete); Listele electorale de bază la care se anexează cele pentru votarea la locul aflării, listele electorale suplimentare (în total 4 pachete); Cererile privind solicitarea votării la locul aflării (în total 82 exemplare); Lista și datele de contact a candidaților înregistrați la funcția de primar în comuna Jora de Mijloc, raionul Orhei de către Consiliul electoral al circumscripției electorale comunale Jora de Mijloc nr. 25/16.

3. La 22 mai 2018, Partidul Politic „Partidul Acțiune și Solidaritate” a depus contestație împotriva procesului-verbal al Consiliului electoral al circumscripției electorale comuna Jora de Mijloc nr. 25-16, raionul Orhei, cu privire la totalizarea rezultatelor alegerilor locale noi din comuna Jora de Mijloc raionul Orhei din 20 mai 2018.
4. În motivarea contestației au fost invocate următoarele, pe data de 20 mai 2018, în comuna Jora de Mijloc, raionul Orhei, au avut loc alegeri locale noi pentru funcția de primar.
5. Potrivit datelor prezentate de Comisia Electorală Centrală, în baza Hotărârii Consiliului electoral al circumscripției electorale comunale Jora de Mijloc nr. 25/16, raionul Orhei, cu privire la totalizarea rezultatelor alegerilor locale noi din comuna Jora de Mijloc raionul Orhei, în cadrul alegerilor respective au participat 1716 alegători, rezultatele înregistrate fiind următoarele : Terenti Lucia, Partidul Democrat din Moldova - 653 voturi, adică 38,05%; Tauber Marina, Partidul Politic „ȘOR” - 1048 voturi, adică 61,07%; Morozan Serghei, Partidul Politic „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova” - 15 voturi, adică 0,87%.
6. Contestatorul a relatat despre admiterea mai multor încălcări ale Codului electoral, solicitând infirmarea legalității alegerilor locale noi din comuna Jora de Mijloc raionul Orhei din 20 mai 2018.

7. În partea ce ține de dreptul Partidului Politic „Partidul Acțiune și Solidaritate” de a depune contestație cu un astfel de obiect, s-a invocat art. 1 din Codul electoral, care stabilește că în cadrul alegerilor locale, anume partidul politic, alături de însuși candidatul partidului, are calitatea de concurent electoral. Întrucât Partidul Politic „Partidul Acțiune și Solidaritate” a avut calitatea de concurent electoral în cadrul alegerilor locale noi din 20 mai 2018, rezultă că acesta este îndreptățit de a avea calitatea de subiect al contestației cu un astfel de obiect. Însăși Comisia Electorală Centrală, prin punerea pe rol și examinarea contestației nr. CEC-9/ALN2018/5 din 8 mai 2018, a recunoscut dreptul Partidului Acțiune și Solidaritate de a depune contestații chiar dacă, sub aspectul obiectului său, aceasta nu a vizat încălcări în localitatea în care partidul a avut candidat propriu.
8. Potrivit articolului 73 alin. (4) din Codul electoral, contestațiile depuse la instanțele de judecată în ziua alegerilor se examinează în aceeași zi, iar contestațiile împotriva hotărârii organului electoral cu privire la totalizarea rezultatelor alegerilor și atribuirea mandatelor se examinează de către instanța de judecată concomitent cu confirmarea legalității și validarea mandatelor.
9. Contestatarul invocă prevederile art. 73 alin. (4) din Codul electoral, din care rezultă că se pot depune contestații împotriva hotărârii organului electoral cu privire la totalizarea rezultatelor alegerilor, acestea urmând a fi examinate concomitent cu confirmarea legalității alegerilor.
10. În susținerea acestei poziții, contestatarul a indicat și Hotărârea Curții Constituționale nr.34 din 13.12.2016 privind confirmarea rezultatelor alegerilor și validarea mandatului de Președinte al Republicii Moldova (sesizarea nr. 139e/2016) care, în paragrafele 95-102, a criticat soluția instanțelor judecătorești de drept care au interpretat legislația în sensul în care aceasta nu ar prevedea posibilitatea depunerii contestațiilor ulterior zilei alegerilor, or, în accepțiunea Curții Constituționale, o asemenea constatare nu reprezintă altceva decât lipsirea de un control judiciar eficient. Mai mult decât atât, în accepțiunea Curții Constituționale, anume specificul său de entitate care examinează exclusiv circumstanțe de drept, nu și de fapt, a făcut imposibilă examinarea în fond a tuturor argumentelor expuse în contestația unui actor electoral cu privire la legalitatea alegerilor prezidențiale, iar ca argument de bază a acestei ipoteze a servit acel fapt că Curtea Constituțională nu deține instrumentarul legal necesar pentru administrarea probelor, pentru audierea martorilor etc., aceste posibilități legale existând doar în instanțele de drept comun. Per a contrario, în

măsura în care confirmarea legalității alegerilor locale reprezintă apanajul instanțelor judecătorești de drept comun, care, la rândul său, dețin instrumentarul necesar pentru examinarea circumstanțelor de fapt, nu există nici un argument pentru a nu examina în fond încălcările semnalate în contestația respectivă.

11. În temeiul art.41 alin.(2) lit.c) din Codul electoral, Comisia Electorală Centrală a stabilit prin Hotărârea nr.1488 din 30 martie 2018, plafonul maxim al mijloacelor financiare pentru alegerile din 20 mai 2018 pentru comuna Jora de Mijloc în sumă de 93 504,18 lei.
12. Contestatarul Partidul Politic „Partidul Acțiune și Solidaritate” invocă faptul că, concurentul electoral Partidul Politic „ȘOR” a cheltuit cu mult peste plafonul maxim stabilit în conformitate cu legea. Astfel, în cadrul evenimentului de lansare a candidatului din 21 aprilie 2018, Partidul Politic „ȘOR” a organizat un concert, în cadrul acestuia, au evoluat Brio Sonores, Igor Cuciuc, Ian Raiburg, Costi Burlacu și Corina Țepeș, Olga Ciolacu și formația Catharsis. Cheltuielile de organizare a acestui concert, conform estimărilor Misiunii de Observare a Alegerilor „Promo-Lex”, sunt următoarele : cel puțin 36 000 lei pentru prestația artiștilor; cheltuieli pentru scena mobilă, inclusiv lumini, sonorizare - cel puțin 48 000 lei; cheltuieli pentru focuri de artificii - cel puțin 1 500 lei; cheltuieli pentru materiale promoționale - 18 600 lei; cheltuieli pentru spot „Jora de Mijloc” - cel puțin 10 000 lei. Ca urmare, conform Misiunii de Observare a Alegerilor Promo - Lex, doar în cadrul acestui eveniment de lansare, Partidul Politic „ȘOR” a efectuat cheltuieli estimate de cel puțin 114 100 lei, adică peste plafonul stabilit prin Hotărârea CEC nr.1488 din 30 martie 2018. Cu toate că a depășit, în cadrul primului eveniment electoral, plafonul maxim stabilit de lege, analiza paginii web a Partidului Politic „ȘOR”, analiza rapoartelor de observare elaborate de Promo - Lex, precum și a paginilor de Facebook ale candidatului partidului respectiv la alegerile locale noi din comuna Jora de Mijloc, raionul Orhei, se constată că astfel de evenimente au fost organizate până în ultima zi de campanie electorală (18 mai 2018).
13. Cu titlu de exemplu, au fost organizate mai multe concerte cu utilizarea instalațiilor de sonorizare, o competiție sportivă și un eveniment distractiv cu implicarea a 8 animatori. În cadrul acestora, au evoluat Vitalie Dani, Doina Sulac, Gheorghe Țopa, Anatol Mârzenco, Aura etc. De asemenea, au fost suportate cheltuieli pentru instalarea topoganelor gonflabile; au fost înmânate medalii, diplome și trofee, 15 biciclete (30 000 lei) și un berbec (4 500 lei); a fost realizat un spot video de cel puțin 14 000 lei; au fost

instalate routere WIFI în cele 4 localități din Comuna Jora de Mijloc - cel puțin 16 000 lei (1 router - 4 000 lei); au fost oferite circa 200 căni cu logo-ul ȘOR - 2 000 lei. Respectiv, cheltuielile totale estimate de către Misiunea de Observare Promo- Lex reprezintă suma de cel puțin 80 405 lei.

14. A fost invocat și faptul că, la 18 mai 2018, Partidul Politic „ȘOR” a organizat iarăși un concert cu implicarea scenei mobile și a artiștilor Anastasia Lazariuc, trupa Zdob și Zdub, Ionel Istrati, Nătălița Olaru, Natan, cheltuielile fiind de cel puțin 100 000 lei. Astfel, contestatarul estimează că Partidul Politic „ȘOR” a cheltuit cel puțin 294 505 lei (114 100 lei + 80405 lei + 100 000 lei), ceea ce depășește semnificativ (cu circa 201 100 lei) plafonul maxim stabilit potrivit legii pentru alegerile din comuna Jora de Mijloc, raionul Orhei (de 93 504,18 lei).
15. Întrucât în cadrul alegerilor locale noi din comuna Jora de Mijloc, raionul Orhei, a fost încălcată legislația electorală prin faptul că Partidul Politic „ȘOR” a cheltuit cu circa 201 mii lei mai mult decât plafonul maxim stabilit potrivit legii, luând în considerație că această încălcare a fost în măsură să influențeze rezultatele scrutinului dat, în temeiul art.73 alin. (4) și art. 146 din Codul electoral, solicită Partidul Politic „Partidul Acțiune și Solidaritate” infirmarea legalității alegerilor locale noi din comuna Jora de Mijloc, raionul Orhei, din 20 mai 2018.

Poziția instanței de fond:

16. Prin hotărârea Judecătoriei Orhei din 24 mai 2018, s-a confirmat legalitatea alegerilor locale noi ale Primarului Jora de Mijloc, raionul Orhei din 20 mai 2018 și s-a validat mandatul primarului ales în Jora de Mijloc, raionul Orhei - Tauber Marina, fiind respinsă contestația depusă de Partidul Politic „Partidul Acțiune și Solidaritate” împotriva procesului-verbal al Consiliului electoral al circumscripției electorale comuna Jora de Mijloc nr. 25-16, raionul Orhei, cu privire la totalizarea rezultatelor alegerilor locale noi din comuna Jora de Mijloc raionul Orhei din 20 mai 2018.

Solicitarea apelantului :

17. La 25 mai 2018 Partidul Politic „Partidul Acțiune și Solidaritate” a depus

apel nemotivat.

18. Prin apelul motivat depus la 27 mai 2018 și 28 mai 2018, apelantul a solicitat admiterea cererii de apel, casarea hotărârii instanței de fond, cu emiterea unei noi hotărâri cu privire la infirmarea legalității alegerilor locale noi din comuna Jora de Mijloc, r-ul Orhei din data de 20 mai 2018.

Argumentele părților :

19. În motivarea apelului, apelantul Partidul Politic „Partidul Acțiune și Solidaritate” a indicat faptul că, în sensul art. 1 din Codul electoral, în cadrul alegerilor locale, anume partidul politic, alături de însuși candidatul partidului, are calitatea de concurent electoral. Întrucât Partidul Acțiune și Solidaritate a avut calitatea de concurent electoral în cadrul alegerilor locale noi din 20 mai 2018, rezultă că acesta poate avea calitatea de subiect al contestației, cu un astfel de obiect. În susținerea acestui punct de vedere, s-a indicat examinarea de către Comisia Electorală Centrală a contestației depuse de Partidul Acțiune și Solidaritate nr. CEC-9/ALN2018/5 din 8 mai 2018. Deși obiectul contestației nu a vizat municipiul Bălți, unde Partidul Acțiune și Solidaritate a avut candidat propriu, Comisia Electorală Centrală nu a declarat inadmisibilă contestația respectivă, ci a examinat-o în fond, pronunțând și o hotărâre în acest sens.
20. A mai indicat că, Dreptul Partidului Acțiune și Solidaritate de a depune contestații cu un astfel de obiect poate fi depus și din prevederile legale care se referă la finanțarea campaniilor electorale. Conform legii, rapoartele financiare sunt depuse de către concurenții electorali - partidele politice - la Comisia Electorală Centrală, acestea subsumând toate veniturile și cheltuielile aferente fiecărui candidat din fiecare circumscripție electorală. Apelantul a mai indicat că, situația înregistrată în cazul alegerilor din Jora de Mijloc este asemănătoare cu cea în cazul alegerilor prezidențiale din 2016, unde Curtea Constituțională prin Hotărârea nr.34 din 13.12.2016 „Privind confirmarea rezultatelor alegerilor și validarea mandatului de Președinte al Republicii Moldova (sesizarea nr. 139e/2016)”, a criticat acel fapt că atât organele electorale, cât și instanțele judecătorești de drept comun, în loc să examineze în fond contestațiile formulate, implicit încălcările semnalate, au preferat să-și decline responsabilitatea între ele.
21. Apelantul a indicat și despre încălcarea de către concurentul electoral Tauber Marina, din partea Partidului Politic „ȘOR”, a prevederilor art.41

alin.(2) lit. c) din Codul electoral, or, Comisia Electorală Centrală a stabilit prin Hotărârea nr.1488 din 30 martie 2018, plafonul maxim al mijloacelor financiare pentru alegerile din 20 mai 2018 pentru comuna Jora de Mijloc în sumă de 93 504,18 lei. În opinia apelantului, concurentul electoral a Partidului Politic „ȘOR” a cheltuit cu mult peste plafonul maxim stabilit în conformitate cu legea, făcându-se referire la datele prezentate de Misiunea de Observare a Alegerilor locale noi din 20 mai 2018, întocmit de „Promo-Lex”.

22. Apelantul a indicat că, în cadrul alegerilor locale noi din comuna Jora de Mijloc, raionul Orhei, a fost încălcată legislația electorală prin faptul că Partidul Politic „ȘOR” a cheltuit cu circa 201 mii lei, mai mult decât plafonul maxim stabilit potrivit legii, luând în considerație că această încălcare a fost în măsură să influențeze rezultatele scrutinului.
23. Prin referința prezentată de reprezentantul Partidului Politic „ȘOR”, Fiodorov Vladimir și intervenientul Marina Tauber, s-a solicitat respingerea apelului declarat, cu menținerea hotărârii primei instanțe. S-a indicat că, partea apelantă nu a invocat în baza căruia temei urmează ca instanța de apel să-i satisfacă pretenția procesuală, or, apelul depus include în sine motive formale, iar în conformitate cu alin.(2) art.386 Cod de procedură civilă, o hotărâre legală în fond nu poate fi casată numai din motive formale.
24. În opinia intimaților, instanța de fond a examinat contestația depusă de către Partidul Politic „Partidul Acțiune și Solidaritate” sub toate aspectele, cu respectarea normelor de drept material și procedural și a dat o apreciere corectă probelor administrate, prin care a emis o hotărâre întemeiată și legală, nu există nici unul dintre temeiurile de casare integrală a hotărârii contestate cu apel prevăzute la art.386 alin.(1) Cod de procedură civilă, prin urmare pretențiile formulate de apelant urmează a fi respinse.
25. Reprezentantul apelantului Partidul Politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”, Sergiu Litvinenco, a solicitat admiterea apelului declarat, casarea hotărârii instanței de fond, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care cerințele apelantului să fie admise integral.
26. Reprezentantul intimatului Partidului Politic „ȘOR”, Fiodorov Vladimir, în ședința instanței de apel s-a prezentat și a solicitat respingerea apelului declarat, cu menținerea hotărârii instanței de fond, fără modificări.
27. Reprezentantului intervenientului accesoriu Tauber Marina, avocatul

Ulanov Denis, a solicitat respingerea cererii de apel, cu menținerea hotărârii instanței de fond, fără modificări.

Aprecierea instanței de apel :

28. Analizând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, prin prisma argumentelor invocate de participanții la proces și a materialelor din dosar, Colegiul consideră apelul drept neîntemeiat și care urmează a fi respins, din următoarele motive.
29. Potrivit art. 385 alin. (1) lit.a) CPC, *instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul și să mențină hotărârea primei instanțe.*
30. Conform art. 373 alin. (1) și (2) CPC, *instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță. În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea pricinii, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces.*
31. După cum rezultă din actele cauzei, cât și explicațiile participanților la proces, la 20 mai 2018 în circumscripția Jora de Mijloc, raionul Orhei nr. 25/16 au avut loc alegerile locale noi ale primarului.
32. Potrivit art. 135 alin. (1) din Codul Electoral, *consiliile electorale de circumscripție ale unităților administrativ-teritoriale de nivelul întâi prezintă procesele verbale cu privire la rezultatele alegerilor în judecătoriile de sector sau municipale respective, iar cele de nivelul doi în judecătoriile unde sînt situate consiliile electorale de circumscripție ale unităților administrativ-teritoriale de nivelul doi. Consiliul electoral de circumscripție al municipiului Chișinău va prezenta actele respective în judecătoria sectorului unde este situat consiliul electoral de circumscripție al municipiului Chișinău.*
33. Astfel, în baza art. 135 Cod Electoral, la 22 mai 2018, președintele Consiliului electoral al circumscripției Jora de Mijloc nr. 25/16 a depus la Judecătoria Orhei cerere privind confirmarea legalității alegerilor locale ale Primarului Jora de Mijloc, raionul Orhei din 20 mai 2018 și validarea mandatului primarului ales în Jora de Mijloc, raionul Orhei.

34. La 22 mai 2018, Partidul Politic „Partidul Acțiune și Solidaritate” a depus contestație împotriva procesului - verbal al Consiliului electoral al circumscripției electorale comuna Jora de Mijloc nr. 25-16, raionul Orhei, cu privire la totalizarea rezultatelor alegerilor locale noi din comuna Jora de Mijloc, raionul Orhei din 20 mai 2018, invocând încălcarea de către concurentul electoral înaintat de Partidul Șor a plafonului stabilit prin Hotărârea CEC nr. 1488 din 30 martie 2018.
35. Potrivit art. 3 alin. (1) din Legea contenciosului administrativ nr. 793 din 10.02.2000, *obiect al acțiunii în contenciosul administrativ îl constituie actele administrative, cu caracter normativ și individual, prin care este vătămât un drept recunoscut de lege al unei persoane, inclusiv al unui terț, emise de autoritățile publice și autoritățile asimilate acestora în sensul prezentei legi; subdiviziunile autorităților publice; funcționarii din structurile specificate la lit.a) și b).*
36. Noțiunea de „act administrativ” este reglementată atât în art.2 din Legea contenciosului administrativ, cât și în Rezoluția (77) 31 cu privire la protecția individului față de actele autorităților administrative, adoptată de Comitetul de Miniștri al Consiliului Europei la 28 septembrie 1997. Potrivit acestor reglementări, *actul administrativ este o manifestare juridică unilaterală de voință, cu caracter normativ sau individual, din partea unei autorități publice în vederea organizării executării sau executării în concret a legii, actul administrativ desemnează orice măsuri individuale sau decizii luate în cadrul exercitării autorității publice, susceptibile de a afecta direct drepturile, libertățile sau interesele persoanelor fizice sau juridice și care nu este un act îndeplinit în cadrul exercitării unei funcții judiciare.*
37. În conformitate cu prevederile art. 12 CPC, instanța de judecată soluționează pricinile civile în temeiul legislației Republicii Moldova, iar admiterea cerinței reclamantului de a-i acorda protecția judecătorească în valorificarea pretinsului drept lezat, în conformitate cu dispozițiile art. 3 al. (1) al Legii contenciosului administrativ, urmează a fi precedată de constatarea existenței calității de subiect al dreptului pretins a fi lezat.
38. După cum rezultă din actele cauzei, în calitate de concurenți electorali pentru funcția de primar la alegerile locale noi ale Primarului Jora de Mijloc, raionul Orhei din 20 mai 2018 au fost înregistrați Terenti Lucia, din partea Partidului Democrat din Moldova, Tauber Marina, din partea Partidului Politic „ȘOR” și Morozaan Serghei, din partea Partidului Politic „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova”.

39. Potrivit art. 71 alin. (1) Cod Electoral, *alegătorii și concurenții electorali pot contesta acțiunile/inacțiunile și hotărârile consiliilor și birourilor electorale și acțiunile/inacțiunile concurenților electorali. Depunerea cererii în instanța de judecată trebuie precedată de contestarea prealabilă în organul electoral ierarhic superior organului al cărui act se contestă, cu excepția contestațiilor privind acțiunile/inacțiunile concurenților electorali, depuse direct în instanța de judecată, și a contestațiilor ce se referă la exercitarea dreptului la vot sau la administrarea alegerilor depuse la biroul electoral în ziua alegerilor.*
40. Conform art. 72 alin. (1) Cod Electoral, *acțiunile/inacțiunile și hotărârile organelor electorale pot fi contestate la organul electoral ierarhic superior, iar acțiunile/inacțiunile concurenților electorali - direct în instanța de judecată, în termen de 3 zile calendaristice de la data săvârșirii acțiunii/identificării inacțiunii sau adoptării hotărârii. Termenul de depunere se calculează începând cu ziua următoare zilei în care a fost săvârșită acțiunea, a fost identificată inacțiunea sau a fost adoptată hotărârea.*
41. În corespundere cu art. 1 Cod Electoral, *calitatea de concurent electoral o au partidele, alte organizații social-politice, blocurile electorale și persoanele care candidează pentru funcția de primar sau de consilier în consiliul local și care sînt înregistrate de consiliile electorale de circumscripție respective - în cazul alegerilor locale.*
42. Din sensul art. 1, art. 71 și art. 72 Cod Electoral, rezultă că, contestatarul - Partidul Politic „Partidul Acțiune și Solidaritate” nu are calitatea de concurent electoral la alegerile locale noi ale Primarului Jora de Mijloc, raionul Orhei din 20 mai 2018, or, acesta nu a fost înregistrat la consiliul electoral de circumscripție respectiv.
43. Astfel, prima instanță corect a concluzionat asupra lipsei Partidului Politic „Partidul Acțiune și Solidaritate” a calității de subiect cu drept de a depune contestații, în sensul art. 71 din Codul electoral, motiv pentru care, contestația corect a fost respinsă.
44. Argumentul apelantului Partidul Politic „Partidul Acțiune și Solidaritate” precum că, Comisia Electorală Centrală a examinat în fond contestația depusă de Partidul Acțiune și Solidaritate nr. CEC-9/ALN2018/5 din 08 mai 2018, este irelevant și poate fi reținut de instanța de apel, or, competențele și atribuțiile legale ale instanței de judecată și Comisiei Electorale Centrale, sunt diferite.

45. Colegiul Civil respinge și argumentele apelantului cu referire la Hotărârea Curții Constituționale nr.34 din 13.12.2016 „Privind confirmarea rezultatelor alegerilor și validarea mandatului de Președinte al Republicii Moldova (sesizarea nr. 139e/2016)”, or, apelantul a extras din context unele argumente/afirmații ale Curții. Astfel, Curtea a constatat existența unor deficiențe în legislație, considerând necesar să prezinte o Adresă Parlamentului, în vederea clarificării legislației în partea ce ține de examinarea contestațiilor privind organizarea și desfășurarea alegerilor. În particular, Curtea a recomandat Parlamentului reglementarea separată și explicită a procedurilor de examinare a contestațiilor pentru diverse tipuri de scrutine. În aceeași ordine de idei, Curtea a solicitat Parlamentului să reglementeze diferențiat procedurile de examinare a contestațiilor în eventualitatea existenței a două tururi de scrutin, inclusiv a contestațiilor formulate în ziua alegerilor.
46. Din textul Hotărârii Curții Constituționale nr.34 din 13.12.2016, nicidecum nu rezultă calitatea de concurent electoral pentru partidele care nu au fost înregistrate la consiliul electoral de circumscripție respectiv, precum și posibilitatea depunerii de către aceștia a contestațiilor,
47. Mai mult decât atât, chiar și în ipoteza deținerii calității de subiect de sesizare a instanței în baza normei de drept menționate, la contestație nu au fost anexate probe pertinente și admisibile întru confirmarea celor invocate de contestatar.
48. Astfel, cu referire la confirmarea legalității alegerilor locale ale Primarului Jora de Mijloc, raionul Orhei din 20 mai 2018 și validarea mandatului primarului ales în Jora de Mijloc, raionul Orhei, de către Partidul Politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”, au fost aduse argumente întru refuzarea confirmării rezultatelor alegerilor, indicându-se în calitate de temei faptul că, Marina Tauber ar fi depăși plafonul mijloacelor financiare stabilite pentru circumscripția în cauză.
49. În acest sens, s-a făcut referire la raportul nr. 2 și nr. 3 elaborat în rezultatul activității Misiunii de Observare Promo-LEX a Alegerilor Locale noi din 20 mai 2018, perioada de monitorizare 18 aprilie 2018 - 16 mai 2018.
50. Conform prevederilor pct. 14 din Regulamentul privind finanțarea campaniilor electorale aprobat prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 3352 din 4 mai 2015, *după ce sînt înregistrați de către organele electorale, concurenții electorali : 1) prezintă Comisiei Electorale Centrale/consiliului electoral de circumscripție, în termen de 3 zile*

calendaristice, un raport privind mijloacele bănești acumulate și cheltuielile lor din campania electorală; 2) prezintă Comisiei Electorale Centrale/consiliului electoral de circumscripție respectiv, săptămânal, conform graficului stabilit, rapoarte financiare despre mijloacele bănești acumulate și cheltuielile lor din campania electorală; 3) prezintă Comisiei Electorale Centrale/consiliului electoral de circumscripție respectiv, cu 2 zile înainte de ziua alegerilor, rapoarte financiare privind finanțarea campaniei electorale pentru întreaga perioadă.

51. *Din sensul pct. 17 al Regulamentului privind finanțarea campaniilor electorale aprobat prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 3352 din 04 mai 2015, rezultă expres că, rapoartele privind finanțarea campaniei electorale recepționate în condițiile pct.14 și pct.15 sunt verificate în prealabil de organul electoral care a recepționat raportul, în ceea ce privește caracterul complet al informației și corespunderea cu cerințele de întocmire a acestora, adoptînd în acest sens o hotărîre. În cazul în care raportul prezentat de un partid politic, bloc electoral sau candidat independent este incomplet, organul electoral are dreptul să solicite concurentului electoral respectiv date suplimentare, iar acesta este obligat să le prezinte în termen de 3 zile lucrătoare din momentul solicitării.*
52. *În corespundere cu pct. 19 - 22 din Regulamentul privind finanțarea campaniilor electorale aprobat prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 3352 din 04 mai 2015, în caz de încălcare a prezentului Regulament și a prevederilor Codului electoral ce țin de finanțarea campaniei electorale, urmează a fi aplicate sancțiuni conform legislației în vigoare. Comisia Electorală Centrală va înainta Inspectoratului Fiscal Principal de Stat de pe lângă Ministerul Finanțelor un demers privind verificarea provenienței contribuțiilor financiare virate concurenților electorali, ce depășesc suma de 75 mii lei. Comisia Electorală Centrală, după necesitate, va solicita Curții de Conturi efectuarea unui control a surselor de venit, a corectitudinii evidenței conform destinației a cheltuielilor de către concurenții electorali. În cazul în care consiliile electorale de circumscripție care au recepționat rapoarte privind finanțarea campaniei electorale a candidaților independenți la alegerile locale au constatat printr-o hotărîre a sa neprezentarea sau prezentarea neconformă a rapoartelor, în termen de 3 zile calendaristice vor prezenta hotărîrea respectivă și materialele anexate Comisiei Electorale Centrale. Faptul neprezentării sau prezentării neconforme de către concurenții electorali a rapoartelor privind finanțarea campaniei electorale se constată prin hotărîre a Comisiei Electorale Centrale.*

53. În speță, prin Hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 1664 cu privire la rapoartele financiare ale concurenților electorali din campania electorală a alegerilor locale noi din data de 20 mai 2018, la situația din 18 mai 2018, Comisia a luat act de rapoartele următorilor concurenți electorali: Partidul Politic „ȘOR”, Partidul Politic Partidul Nostru, Partidul Politic Partidul Acțiune și Solidaritate, Partidul Politic „Casa Noastră – Moldova”, Partidul Politic „Platforma Demnitate și Adevăr”, Partidul Democrat din Moldova, Partidul Politic „Partidul Unității Naționale”, Partidul Politic „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova”, Partidul Politic Partidul Popular din Republica Moldova, Partidul Național Liberal.
54. Prin aceeași hotărâre s-a stabilit că, în urma verificării rapoartelor prezentate, sub aspectul plenitudinii informației și corespunderii cu cerințele de întocmire a acestora, Comisia constată că respectivii concurenți electorali, care și-au deschis contul „Fond electoral”, s-au conformat prevederilor Regulamentului privind finanțarea campaniilor electorale.
55. **În consecință, alegațiile referitor la depășirea plafonului maxim stabilit** pentru circumscripția respectivă a cheltuielilor, nu a fost stabilit de către organul competent, *per contrario*, Comisia a constatat că concurenții electorali, prin care și Partidul Politic „ȘOR” s-au conformat prevederilor Regulamentului privind finanțarea campaniilor electorale.
56. **Alegațiile referitor la** Raportul Misiunii de Observare Promo-LEX a Alegerilor locale din 20 mai 2018, nu pot fi reținute, or, nici Codul Electoral, nici Regulamentul privind finanțarea campaniilor electorale aprobat prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 3352 din 04 mai 2015, nu acordă forță juridică superioară Hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr. 1664.
57. Mai mult, din sensul art. 240 alin. (3) CPC, *instanța judecătorească adoptă hotărârea în limitele pretențiilor înaintate de reclamant.*
58. Astfel, având în vedere faptul că, verificarea legalității și temeiniciei Hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr. 1664, nu face obiectul prezentului litigiu, prin prisma art. 240 alin. (3) CPC, instanța va ține cont de constatările acesteia, fără a analiza legalitatea actului administrativ enunțat. Or, până la proba contrară, concluziile expuse în acesta, se prezumă a fi corecte, legale și întemeiate.
59. Respectiv, cu referire la corectitudinea finanțării campaniei electorale, s-a expus un organ competent, abilitat prin lege cu asemenea atribuții, cu

emiterea actului administrativ corespunzător, care nu a fost contestat în ordinea prevăzută de lege, respectiv, produce efectele juridice de rigoare.

60. Potrivit art. 145 alin. (1) Cod Electoral, *candidatul pentru funcția de primar se consideră ales dacă a întrunit mai mult de jumătate din voturile valabil exprimate ale alegătorilor care au participat la votare.*
61. După cum rezultă din actele prezentate, și anume procesul - verbal privind totalizarea rezultatelor votării la alegerea primarului comunei Jora de Mijloc, raionul Orhei, întocmit de Consiliul electoral al circumscripției electorale comunale Jora de Mijloc nr. 25/16, candidatul Tauber Marina a întrunit mai mult de jumătate din voturile valabil exprimate, dat fiind faptul că la alegeri au participat 1732 alegatori și candidatul Partidului Politic „ȘOR” Tauber Marina a întrunit 1 046 voturi, ceea ce constituie mai mult de jumătate de voturi.
62. Numărul de alegatori care au participat la votare pentru alegerea primarului comunei Jora de Mijloc, raionul Orhei, este suficient ca alegerile să fie considerate valabile, deoarece la alegeri au participat mai mult de 1/4 din numărul persoanelor înscrise în listele electorale.
63. Conform art. 74 alin (2) din Codul electoral, *instanța de judecată, examinând materialele cu privire la confirmarea legalității alegerilor și validarea mandatelor, adoptă o hotărîre prin care confirmă legalitatea alegerilor din circumscripția electorală respectivă, validează mandatele consilierilor și primarilor aleși, precum și lista candidaților supleanți.*
64. În consecință, instanța de fond întemeiat a confirmat legalitatea alegerilor locale noi ale Primarului Jora de Mijloc, raionul Orhei din 20 mai 2018 și a validat mandatul primarului ales în Jora de Mijloc, raionul Orhei - Tauber Marina, or, motive pentru a nu confirma rezultatele alegerilor locale în circumscripția respectivă nu au fost stabilite.
65. Pe cale de consecință, instanța de apel nu poate reține argumentele apelantului, deoarece acesta interpretează eronat normele de drept și situația de fapt, iar soluția primei instanțe este rezultatul unei interpretări corecte a normelor de drept material, cu aprecierea juridică convenită a probelor în conformitate cu art. 130 Codul de procedură civilă și respectării prevederilor art. 121, art. 122 Codul de procedură civilă.
66. Mai mult, apelantul a expus repetat motivele invocate în contestația înaintată în instanța de fond, indicând aceleași argumente, fără a face trimitere la careva încălcări prevăzute de art. 386-388 CPC, ce ar constitui temei de casare a hotărârii judecătorești.

67. Din acest considerente, Colegiul Civil al Curții de Apel Chișinău ajunge la concluzia de a respinge apelul declarat, cu menținerea hotărârii primei instanțe ca întemeiată, fiind adoptată cu aplicarea corectă a normelor de drept.

68. În conformitate cu art. 385 alin.(1) lit. a) CPC, Colegiul Civil,

D E C I D E :

Se respinge apelul declarat de către Partidul Politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”.

Se menține hotărârea Judecătoriei Orhei din 24 mai 2018, prin care s-a confirmat legalitatea alegerilor locale noi ale Primarului Jora de Mijloc, raionul Orhei din 20 mai 2018 și s-a validat mandatul primarului ales în Jora de Mijloc, raionul Orhei – Tauber Marina, fiind respinsă contestația depusă de Partidul Politic „Partidul Acțiune și Solidaritate” împotriva procesului-verbal al Consiliului electoral al circumscripției electorale comuna Jora de Mijloc nr. 25-16, raionul Orhei, cu privire la totalizarea rezultatelor alegerilor locale noi din comuna Jora de Mijloc raionul Orhei din 20 mai 2018.

Decizia este definitivă din momentul emiterii, fiind susceptibilă de recurs la Curtea Supremă de Justiție, în termen de o zi de la pronunțarea dispozitivului deciziei.

Președintele ședinței
A. Minciuna

Judecător
V. Sîrbu

Judecător
V. Mihaila